

رمز رشد روحی و کسب دارایی‌های انسانی در چیست؟

چگونه می‌توان به رشد روحی دست یافت؟

رشد و پیشرفت از اهداف همیشگی بشر بوده است و معیاری برای سنجش موفقیت در تمامی جنبه‌های زندگی محسوب می‌شود. هرکدام از ما بنا بر علاقه‌مندی یا احساس نیازی که داریم، به دنبال رشد و پیشرفت در زمینه‌های متفاوتی هستیم. بعضی از ما به دنبال رشد و توسعه مالی و بعضی دیگر به دنبال پیشرفت در حیطه هنر هستیم. برای بعضی افراد، افزایش زیبایی اندام یا چهره بسیار حائز اهمیت است و برای برخی دیگر، رشد مقام و رتبه در کار و حرفه‌شان بسیار اهمیت دارد. بعضی هم در صدد رشد و پیشرفت در زمینه‌های علمی و تحصیلی هستند. علاوه بر همه این‌ها، افرادی هم به دنبال رشد روحی خودشان هستند. البته از آنجا که حقیقت ما انسان‌ها، بخش انسانی یا فوق عقل ماست و یک زندگی جاودانه را پیش رو داریم، قاعدتاً مهم‌ترین دغدغه همه ما باید رشد روحی و کسب دارایی‌های انسانی باشد؛ یعنی تلاش برای اینکه با جذب صفات الهی و کسب قلب سلیم، روز به روز به خداوند شبیه‌تر و نزدیک‌تر شویم. رشد و پیشرفت در باقی زمینه‌ها نیز باید وسیله‌ای برای رشد و ارتقاء ما در این زمینه باشد؛ زیرا شادی و آرامش درونی ما در دنیا و خوشبختی‌مان در آخرت به میزان دارایی‌های انسانی و تعداد اسم‌هایی که از خداوند دریافت کرده‌ایم، بستگی دارد. مسئله مهم اینجاست که چگونه می‌توانیم به رشد روحی دست یابیم؟ همان‌طور که می‌دانیم ریشه و مقدمه هر دارایی و رشدی، علم و اطلاعاتی است که در آن زمینه کسب کرده‌ایم؛ به عبارتی دانایی و علم ماست که طی مراحل به دارایی و معرفت تبدیل و به رشد روحی منجر می‌شود. تمرین و مداومت در عمل از مهم‌ترین مراحل این تبدیل است که در این درس درباره آن صحبت می‌کنیم.

تمرین مستمر اولین رمز رشد روحی

در دروس قبل گفتیم که برای کسب دارایی در همه ابعاد وجودی و در هر زمینه‌ای، پس از کسب اطلاعات و دانش، نوبت به عمل می‌رسد. عمل دانایی‌های ما را به دارایی تبدیل می‌کند؛ اگر دانایی و علم در عمل پیاده نشود، قدرت، توانایی و رشدی را در پی نخواهد داشت. رشد روحی یا کسب دارایی در بعد انسانی نیز از این قاعده مستثنی نیست. اما آیا هر عملی و با هر شرایطی ما را به هدفمان می‌رساند؟ مسلماً خیر. هیچ عملی بدون مداومت و استمرار به دارایی و مهارت منتهی نمی‌شود. تنها در سایه تکرار است که ما کمالی را کسب می‌کنیم. مانند یک وزنه‌بردار که ماه‌ها و سال‌ها تمرین می‌کند تا بتواند وزنه موردنظرش را بلند کند. رسیدن به رشد روحی و کسب دارایی‌های انسانی و اسماء الهی نیز بدون تمرین، تکرار و مداومت در [باشگاه دنیا](#) امکان‌پذیر نیست؛ زیرا عمل موقت نمی‌تواند روی شاکله ما اثر بگذارد و این بسیار طبیعی است. ما تنها زمانی یک صفت را به کسی نسبت می‌دهیم که در عمل به آن مداومت داشته باشد و آن صفت جزئی از وجود او شده باشد؛ برای مثال صفت جواد را به کسی نسبت می‌دهیم که جود و بخشش او به دیگران، مستمر و دائمی باشد؛ نه اینکه فقط گاهی اوقات این صفت را از خود بروز داده باشد. یا به کسی ستار می‌گوییم که ستاریت او را در امور و موقعیت‌های مختلف زندگی مشاهده کرده باشیم. همه اسماء و صفات الهی جز در سایه تمرین و تکرار آن‌ها در لحظه‌ها و موقعیت‌های مختلف زندگی به دست نمی‌آیند. برای نمونه یک انسان حلیم مدت‌ها در شرایط مختلف زندگی صفت [حلم](#) را تمرین کرده است تا آن را در خود تثبیت کند؛ در واقع ازدواج کردن، بچه‌دار شدن، بیماری‌ها و انواع نعمت‌ها یا سختی‌ها و مصیبت‌ها در زندگی، تمرین‌هایی برای شبیه شدن ما به خداوند هستند. بدون اغراق می‌توان گفت که ما در لحظه لحظه زندگی خود می‌توانیم در حال «شدن» و کسب دارایی باشیم. همان‌طور که جوجه درون تخم، با نوک زدن مداوم به یک نقطه پوسته، موفق به شکستن تخم‌مرغ می‌شود و از آن خارج می‌گردد، ما هم باید با تمرین، استقامت و مداومت، راه تقرب به خداوند را با دریافت صفات الهی به روی خویش باز کنیم. یعنی با تلاش مستمر خود و با جذب و دریافت تعداد بیشتری از اسماء الله، به خداوند نزدیک و نزدیک‌تر شویم.

موانع کسب دارایی

عوامل و موانع زیادی در مسیر رشد روحی و انسانی ما وجود دارند که مهم‌ترین آنها را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد؛

شناختن درست خود و تنبلی و بی‌حوصلگی.

۱. عدم خودشناسی

عدم خودشناسی یک عامل بسیار مهم است که مانع حرکت و تلاش و تمرین در جهت کسب دارایی‌های انسانی و کسب معرفت می‌شود. ما تا حقیقت وجود خود، یعنی بخش فوق عقل یا انسانی‌مان را نشناسیم، تمایل و شوقی برای انس و تقرب به معشوق حقیقی‌مان، الله و کسب قلب سلیم نخواهیم داشت.

۲. تنبلی و بی‌حوصلگی

تنبلی و بی‌حوصلگی آفت مهم دیگری در مسیر کسب صفات الهی و رشد روحی هستند. این دو دشمن مانع عمل به دانایی‌ها و تمرین و تکرار آن‌ها می‌شوند. اولویت‌بندی معشوق‌ها و یاد مرگ از عواملی هستند که موجب می‌شوند تنبلی و بی‌حوصلگی را کنار بگذاریم.

ما در این درس دربارهٔ تمرین و استمرار در عمل، که رمز رسیدن به رشد روحی و کسب دارایی‌های انسانی است، صحبت کردیم. دانایی و اطلاعات ما، به تنهایی برای مان قدرت و توانایی ایجاد نمی‌کنند؛ بلکه عمل کردن به دانایی‌ها و علوم است که به رشد و کسب کمال و دارایی منجر می‌شود. اما نکتهٔ مهم اینجاست که عمل مقطعی فایده‌ای ندارد؛ بلکه ما به تمرین و تکرار نیاز داریم. همان‌طور که یک نقاش، نجار، مهندس، پزشک یا ورزشکار، بدون تمرین، تکرار و عمل به اطلاعات و دانسته‌هایش به مهارت و دارایی دست نمی‌یابد، ما هم در بخش فوق عقل خود، بدون عمل به اطلاعات و دانش‌مان و تمرین‌های مستمر به دارایی و قلب سلیم نمی‌رسیم. عدم خودشناسی حقیقی و گرفتاری در دام تنبلی و بی‌حوصلگی از موانع موجود در مسیر کسب دارایی هستند.